SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

No. 45. JERSEY CITY and NEW YORK,, FRIDAY, MARCH 10, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 10-го БЕРЕЗНЯ 1989 Ч. 45. РІК XCVI.

Владика Мстислав відвідує Південну Америку

Владика Мстислав

С. Бавнд Брук, Н.Дж. — Як повідомляє Митрополича Канцелярія УПЦеркви в ЗСА, її глава Блаженніший Митрополит Мстислав, який також очолює УАП Церкву, відлетів у четвер, 9-го березня ц.р., на відвідини парафій в Арґентині, Параґваю і Бразилії, що триватимуть три тижні.

Владику Мстислава супроводять на цих візитаціях нововисвячений Єпископ Паісій (Іващук), кандидат на екзарха Південної Америки, та ієромонах Єремія, який недавно закінчив семінарію св. Софії. Ієромонах Єремія — уродженець Бразилії, де й працюватиме для УАПЦеркви.

Українські студенти започаткували „Акцію — України"

Ню Йорк. — В днях 17-18-го лютого ц.р. у Дубойс, Па., відбувся річний пленум Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського (ТУСМ), на якому було вирішено плян праці про „Акцію — України", програма ТУСМ в обороні національного права та незалежности України. Члени ТУСМ із ЗСА і Канади під час трьох денних нарад обговорювали різні справи та вислухали практичні виклади.

Вступне слово виголосив Юрій Шуст з Торонто, як рівнож прочитав уривки з листів українських католицьких вірних з України. Петро Шміґель, крайовий ідеологічний референт ТУСМ, предложив завдання „Акцію — України", а саме „зв'язати себе безпосередньо з революційною Україною. Крок за кроком боротись рам'я в рам'я з нишими братами та сестрами на Рідних Землях, за українську самостійну соборну державу".

Голова КУ ТУСМ Юрій Прятка та крайовий референт зовнішніх зв'язків Микола Грицковян провадили дискусією в який спосіб виконати „Акцію — України". У вечірніх годинах програма була присвячена десятиліттю вбивства молодого композитора Володимра Івасюка органами КҐБ. Відспівано його твори при акомпаньяменті на ґітарі Михайла Гнатишина.

Неділя була присвячена практичним справам. Мирон Василик, директор бюра Української Інформаційної Служби у Вашінґтоні, зробив виклад як практично підготовлятися до зустрічі з політичними діячами Америки. Виклад про організування демонстрацій та акцій виголосила заступник голови КУ ТУСМ Дарка Наконечна. Петро Матіяшек, пресовий референт КУ ТУСМ, дав лекцію як нав'язувати контакт з американською пресою.

В другій половині січня ТУСМ вислав копії ІУ Універсалу УНР до всіх членів американського Конґресу. Висилкою до Конґресу ТУСМ започаткував свою „Акцію — України" в обороні незалежности України. Разом з висилкою ІУ Універсалу ТУСМ вислав супровідний лист де було вияснено, що „сьогодні багато підпільних організацій та активістів в Україні, окупованій совєтською Росією, провадять боротьбу за самостійну соборну українську державу. Активісти не змінили свого становища. Вони вірять в неминучість незалежної України. Вони категорично відкидають різні пляни реформ, федерації чи автономії".

ІНТЕЛЕКТУАЛІСТИ ВІДКРИТО ДОМАГАЮТЬСЯ ПРАВ ДЛЯ УКРАЇНИ

Львів. — Відомий кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Бил Келлер помістив у числі з 9-го березня ц.р. довший репортаж про ситуацію в Україні, недавнє перебування там генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Міхаїла Ґорбачова і відкриту телевізійну дискусію українських інтелектуалістів з представниками Комуністичної партії в Україні.

Б. Келлер каже, що населення України, другої по величині республіки СССР, яка нараховує понад 50 мільйонів населення і величиною може рівнятися до Франції і Італії, недавно мало нагоду слідкувати за телевізійною дебатою між українськими інтелектуалістами і речниками Української Гельсінської Спілки та представниками сьогоднішнього комуністичного естаблішменту, що залишилися в Україні ще з часів брежнєвського застою, включно із самим першим секретарем Комуністичної партії України Володимиром Щербицькийм, який був відданий політиці Леоніда Брежнєва, викликаючи спротив не тільки інтелектуальної верстви, але й пересічних громадян, які не позбавлені ще національної свідомости.

Справа почалася від спроби Спілки Письменників України створити в УССР національний незалежний політичний рух, на взірець рухів, які існують у прибалтійських республіках.

Глядачі, очевидно, цікавились хто переможе у телевізійній дебаті, бо від цього у виликій мірі залежатиме дальший розвиток подій між патріотами в Україні і комуністичними поплентачами. Б. Келлер по традиції називає усіх патріотів націоналістами, хоч, як, це він сам признався, вони воліють, щоб їх називали патріотами і прихильниками перебудови теперішньої комуністичної системи.

Богдан Н. Горинь, немов парафразуючи М. Ґорбачова, заявив, що „ми не говоримо про 1,5 міл. осіб, як у Естонії, ми говоримо про 50 мільйоновий нарід, який розпочав боротьбу за своє існування, за свою мову, за свою культуру. Ми думаємо, що питання Совєтського Союзу, встоїться він чи ні, вирішуватиметься не в Естонії, але в Україні".

Можливо й тому, — пише Б. Келлер, — М. Ґорбачов поспішно прибув в Україну будучи свідомий того, яке велике значення Україна може відіграти в майбутньому уладі політичних сил й економічної відбудови. Він також свідомий, що на Україні проходить процес відродження націоналізму, тобто ренесанс національної свідомости і самобутности. „Ви сьогодні вже навіть від таксівкаря в Києві почуєте українську мову і запевнення, що він і його батьки є українцями", каже Келлер, не говорячи про більш свідому інтелектуальну верству, яка визначує сьогодні напрям боротьби за право жити більш свобідним життям, розвивати свою мову й культуру, плекати правдавні українські традиції.

Головну ролю в цьому русі відіграють також обидві катокомбні покищо Українські Церкви, Українська Автокефальна Православна і Українська Католицька Церква, представники якої частинно вийшли з підпілля, щоб спільно з іншими боротися за належні їм права.

Іван Драч, письменник і голова Київського відділу Спілки Письменників України, домагався судової розправи над партійним ідеологом Леонідом М. Кравчуком за поширення дезінформації проти письменників та всіх інших, які домагаються належних їм прав. Дипломатично національний рух в Україні визнає керівну ролю компартії, але рівночасно домагається зупинення русифікації, політичної і релігійної свободи, контролі над республіканською економікою, підтримує перебудову, пропоновану М. Ґорбачовим, але рівночасно вимагає голосу при розподілі республіканських дібр. Б. Горинь і Лесь Танюк атакували також режимову пресу за напади на інакомислячих і оборонців української мови, а також підкреслювали „літеплу" підтримку В. Щербицьким і його „ґвардією" політики гласности й перебудови. Вони підкреслювали жалюгідний стан шкільництва і наводили приклад, що тоді коли у Львові 95 відсотків шкіл вчать українською мовою, в Донецьку немає ані однієї школи з українською мовою. Члени руху підкреслювали, що як тільки М. Ґорбачов від'їхав до Москви В. Щербицький і послані ним когорти каґебістів розпочали знову переслідування і арешти членів Українського Народного Руху за перебудову і більш свідомих українців, як за давніх брежнєвських часів.

Свою довгу інформацію про ситуацію в Україні Келлер ілюстрював трьома фотознімками — І. Драча, Б. Гориня і Л. Танюка.

У РИЗІ РОЗІГНАЛИ ДЕМОНСТРАЦІЮ

Москва. — По полудні у понеділок, 6-го березня, в Ризі перед будинком Центрального Комітету Комуністичної партії Латвії група діячів мистецтва республіки намагалася провести демонстрацію протесту проти цензури на республіканській телевізії. Демонстранти несли плякати, які закликали дотримуватися свободи преси і ліквідувати цензуру.

Демонстрація була організована напередодні пленуму ЦК латвійської Комуністичної партії, на якому повинна обговорюватися справа про те, кому з кандидатів на з'їзд народних депутатів (вибори на який будуть проведені 26-го березня) буде дозволено виступити на республіканській телевізії. За деякими даними, місцеві власті мають намір обмежити доступ на екрани представників неформальних груп, які закликають до більшої незалежности Латвії від Москви.

Член неформальної політичної групи „Демократичний фронт" Борис Соколов розповів телефонічно кореспондентові агентства Ассошіейтед Пресс, що вже через підгодини після того, як учасники демонстрації зібралися перед будинком ЦК, натовп атакували сотні міліціонерів. Вони зривали плякати, розштовхували демонстрантів і відбирали фотографічні апарати. Не менш як 30 осіб були заарештовані.

Демонстранти висловлювали своє незадоволення діями міліції. „Ви порушуєте конституцію, демонстрація проводиться з дозволу властей!" — кричали вони міліціонерам. Однак, за словами Б. Соколова, ці докази успіху не мали. Ще ніколи за останні місяці, зауважив він, міліція не діяла проти демонстрантів так грубо.

Справа про дозвіл виступати на телевізії набрала тепер, напередодні виборів, особливої гостроти, пише кореспондент АП. До того ж, крім Народного фронту Латвії, який закликає до більшої незалежности республіки, серед неформальних політичних груп у Латвії не так давно появилася ще одна — Інтернаціоналістська група, яка, на думку латиських активістів, спеціяльно створена урядом переважно з російських мешканців республіки і призначена для того, щоб ослабити вплив таких організації, як Народний фронт.

Фінанси потребують аналізи — як і люди

Джерзі Ситі, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Приємно є вітати в нашій редакції найновішого співробітника Українського Народного Союзу Стефана Качарая, який хоча не цілоденно, але однак постійно взяв під свою професійну опіку перегляд і аналізу господарки УНС.

С. Качарай у редакції „Свободи".

С. Качарай, по званні затверджений бухгалтер-ревізор (Certified Public Accountant) був продовж 12-ох років у великій фірмі Д. Бердон в Ню Йорку і виконував там різні важливі праці. Від минулого року він „усамостійнився", шукаючи за цікавішою працею, , яка б дала йому можливість безпосередньої зустрічі з людьми та представниками різних представництв, а особливо українських.

Коли він у розмові з нами розповідає про цю можливість, насувається порівняння його праці до цієї, що її виконує не один лікар. І тут і там треба бути психологом, пізнавати вдачу „пацієнта" і тут і там головне завдання — допомогти. Тільки, що у випадку С. Качарая допомога іде у напрямі фінасовому, в іншому — у напрямі фізичному. Але завжди однаково треба аналізувати людей та їхні проблеми.

Це С. Качарай завважує особливо тепер, коли має до діла з українською клієнтелею при виготовлюванні податкових зізнань.

Питаємо С. Качарая про його завдання в УНС і він вияснює нам, що саме тепер він робить перегляд господарки будівлею УНС і аналізує приходи та розходи. Після закінчення цієї праці він буде переглядати усі фінансові звіти УНС, щоб зробити оцінку господарки та ствердити чи вона ведена після усіх приписів і законів. Це щойно початок його завдань і тому С. Качарай на наше запитання про господарку нашої установи не хоче ще дати вичерпної відповіді. Але вже сьогодні він підкреслює важливість модернізації, тобто компютоwризації цілої господарської системи, яка частинно вже впроваджена і буде йти дальше.

Тут ми переходимо в нашій розмові на значення УНС як обезпеченевої, але й громадської установи.

С. Качарай, який вже сім років стоїть на громадському пості як голова Контрольної комісії української кредитівки „Самопоміч" в Ню Йорку, уважає, що як там, так і тут, не можна відділити громадського аспекту від фінансового і оба вони незвичайно важливі.

„Ви візьміть до уваги, що кредитівка в Ню Йорку має найбільший капітал з усіх, що діють в українській спільноті, а все ж її членами є лише п'ять відсотків громадянства. Уявіть собі, яким капіталом ми диспонували

(Закінчення на стор. 4)

МИСТЦІ З УКРАЇНИ

Ню Йорк. — Пластове Плем'я „Перші Стежі" влаштовує виставку графіки мистців зі Львова, Андрія Гуменюка, Петра Гуменюка, Людмили Лободи та Володимира Лободи. Відкриття виставки відбудеться в неділю, 12-го березня ц.р., о год. 1-ій по полудні в Галерії Об'єднання Мистців Українців в Америці, 136 Друга авеню. Цю першу виставку мистців з України відкриє Стефанія Гнатенко. Праці мистців можна оглядати в будні від год. 6 - 8-ої вечора та в суботу, 18-го березня, і в неділю, 19-го березня, від год. 1-ої по полудні до 8-ої вечора.

У СВІТІ

НЕЗАБАРОМ НА ДОРОГАХ Франції появиться ще один транспортовий засіб — нова марка автобуса „меґабус" автомобільного концерну Рено. Цей автобус складається з трьох ваґонів, які з'єднані між собою традиційною „гармонією". Його довжина 25 метрів, вдвічі більше звичайного автобуса. В ваґонах „меґабуса" можуть зручно розміститися приблизно 200 пасажирів.

СТАРИННЕ РОСІЙСЬКЕ МІСТО Рибинськ, розташоване 150 миль на північ від Москви, знову стало називатися по-старому після того, як протягом п'яти років носило ім'я Андропова, голови КҐБ, а потім совєтського генерального секретаря. Совєтське пресове аґентство ТАСС повідомило, що рішення повернути Рибинську його історичну назву прийнято на бажання мешканців міста. А дня смерти Леоніда Брежнєва у листопаді 1982 року Юрій Андропов очолював партійне керівництво, тобто був, за совєтською традицією, головою держави. Після його смерти у 1984 році Рибинськ став Андроповим, бо голова КҐБ і КПСС колись вчився в технікумі цього міста. Повернення Рибинську колишнього імени, на думку спеціялістів, не зв'язано з тим, що Ґорбачов (ставленик Андропова) почав більш критично ставитися до свого колишнього наставника.

У ПОНЕДІЛОК, 6-ГО БЕРЕЗНЯ, у Воркуті припинили страйк понад 100 шахтарів-вугільників, які відмовилися у четвер, 2-го березня, виходити з шихти на поверхню. Московський журналіст-дисидент Серґей Ґріґорянц повідомив, що 115 робітників вугільних шахт Воркути вимагали зменшення кількости працівників управлінського апарату свого підприємства, а також звільнити директора і головного економіста. Шахтарі настоювали також на зменшенні необґрунтовано піднятих норм праці. У неділю, перебуваючи під землею, шахтарі оголосили голодівку, Група їх товаришів, яка називає себе „Солідарність", виступила від їх імени в переговорах з керівництвом підприємства. У суботу, напередодні початку голодівки, у Воркуту терміново прилетів міністер вугільної промисловости СССР Михайло Щадов. Він почав переговори зі страйкарями і обіцяв частково задовільнити їхні вимоги. Зокрема, щоб відшкодувати шахтярам втрати від неправильно організованої оплати праці, міністер виділив шахтярам 158,000 карбованців.

НАДЗВИЧАЙНА СЕСІЯ ВЕРХОВНОЇ Ради Узбекістану, терміново скликана в Ташкенті у понеділок, 6-го березня, звільнила Пулата Хабібулаєва від обов'язків голови Президії Верховної Ради Узбецької ССР. У повідомленні ТАСС говориться, що звільнення П. Хабібулаєва зв'язане з такими компромітуючими його вчинками як родинність. На попередній праці в Академії Наук Узбекістану Хабібулаєв, як виявилося, влаштовував на керівні посади членів своєї родини, а також „незаконними засобами" сприяв кар'єрі тих, які „заплямували себе" — колишніх партійних і державних діячів Узбекістану. Зокрема, з Хабібулаєвим були зв'язані Шараф Рашидов, Інамжон Усманходжаєв та інші. Кореспондент нагадує, що Ш. Рашидова, який протягом 22 років очолював Комуністичну партію Узбекістану, після його смерти у жовтні 1983 року різко критикувала совєтська преса за систематичний обман держави, представлення фальшивих звітів і атмосфери загального і необмеженого „кумовства" та хабарництва в усіх партійних та державних установах республіки. На сесії узбецького парляменту новим головою президії Верховної Ради був вибраний 61-річний Мірзаолім Ібраґімов, педагог за освітою.

І. КАЛИНЕЦЬ ТА М. ГОРИНЮ ЗАГРОЖУЄ СУД

Львів. — Російська Православна Церква у Львові подала до суду скаргу на члена ініціятивної групи Марійського Товариства „Милосердя" Ірину Калинець, а також на Михайла Гориня, обвинувачуючи їх у підбурюванні вірних до релігійних конфліктів.

Суд призначено на 9-те і 10-те березня і вже допитано багато свідків обвинувачення, серед яких були: Митрополит Никодим, священики собору св. Юра протоієрей Павло Кочкодан, староста собору Олександер Войтович, член церковного комітету Юра Шаровський, деякон Форостина, робітник епархіяльного управління Ігор Коломійчук, Микола Захаришин, Олег Легкий, черговий епархіяльного управління Ігор Ляхович, пенсіонер Йосиф Масик, сусіди церкви св. Юра з площі Б. Хмельницького ч. 5 — Павліна Парфьонова, Іван Тетляр, Володимир Сьомка, Муза Богданова, Ірина Камінська, Реґіна Ленгінець, Ядвіґа Чекунова і три капітани міліції, що працюють дільничими інспекторами.

Оскільки слідство цікавилося лише свідками обвинувачення і жадного разу не вислухало іншу сторону, то Ірина Калинець і Михайло Горинь самі звернулися до людей, які були присутні на Молебні 22-го січня, щоб вони засвідчили перед судом як і що відбулося тоді насправді.

Як уже повідомлялося раніше, група львівських жінок, об'єднаних у Марійському Товаристві „Милосердя", хотіла зустрітися з Митрополитом львівським і тернопільським Никодимом, щоб просити його відслужити Молебень 22-го січня у катедрі св. Юра. Однак Митрополит їх не прийняв і звернувся до міського та обласного виконавчих комітетів щоб ті вжили заходів, щоб уберегти його від таких візит.

Обидва протоієреї, Кочкодан і Штим, вимагають суворо покарати І. Калинець і Михайла Гориня, твердячи, що вони, нібито вигукували ганебні слова на адресу Митрополита Никодима під час Молебня за воз'єднаний український народ у день ювілею 22-го січня 1989 року. „Все це до глибини душі обурює нас і всіх свідомих православних християн, — пише Кочкодан, — такі зборища розпалюють у малосвідомих релігійних людей релігійну ворожнечу, тому просимо застосувати кару до розпалювачів — так званих борців за права людини, щоб подібного не траплялося у майбутньому".

І. Калинець і Б. Горинь закликали своїх свідків давати свідчення перед розп'яттям і поклавши руку на Євангеліє, як велить християнська совість і церковний звичай. Розп'яття і Євангеліє кожен свідок мав принести з собою.

Своє звернення І. Калинець і М. Горинь закінчують такими словами: „Молімося за них, що втратили душі, молімося аби прозріли їхні очі, аби нарешті збагнули, що кривавий сталінізм уже не повернеться навіть, якщо за таке повернення благатимуть священнослужителі Російської Православної Церкви".

Іран зірвав дипломатичні зв'язки з Англією

Лондон. — У вівторок, 7-го березня, Іран офіційно зірвав дипломатичні зв'язки з Англією, тиждень після вимоги Теграну щоби уряд Англії нап'ятнував письменника Сальмана Рушді та його повість „Диявольські вірші".

Проголошуючи своє рішення Іран схарактеризував Англію, як ворога ісляму, а міністер закордонних справ Мір Гуссейн Муссаві заявив, що Іран є оборонцем ісляму й зірвання дипломатичних зв'язків з Англією це підтверджує.

Іранське радіомовлення та преса широко розголосили цю подію, не проминувши при цьому нагоди накинутись з різного рода обвинуваченнями в сторону Англії. Одною з найбільш популярних цитат розповсюджених засобами масової інформації це слово цього ж міністра закордонних справ: „бороначи Сальмана Рушді та його блюзнірську книжку, Британія ще раз показала своє вороже наставлення до ісляму".

Виявляється, що, не зважаючи на спробу міністра закордонних справ Джофрі Гова відмежувати уряд Англії від книжки С. Рушді, яку він до речі назвав „образливою" не тільки для мусулманів, але й для Англії, порівнюючи її з нацистською Німеччиною, Іран своєї настанови не змінив.

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНҐТОНІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ дебати над номінацією Джана Тавера на пост секретаря Департаменту оборони. І тут знову невеликий проблиск надії для номіната. бо у вівторок, 7-го березня ц.р., ще один сенатор-демократ, — Кристофор Дадд, заявив у Сенаті, що підтримає номінацію президента Буша. З його підтримкою республіканцям залишається ще знайти трьох демократів, які підтримували б номінацію Дж. Тавера, але всі собі здають з того справу, що це не прийде легко.

ПОЛЕТИ ПОВІТРЯНОЇ ЛІНІЇ Істерн Ейрлайнс знаходяться дальше в спаралізованому стані вже п'ятий день, у наслідок страйку механіків цієї ж лінії, та рішенням суду, що пілоти цієї лінії мають право не переходити барикад страйкарів. Все це має дуже поганий вплив на ці лети, які ще функціонують, бо пасажири не спішаться летіти лінією, що знаходиться в такому поганому стані. У Ню Йорку федеральний суддя продовжив до п'ятниці заборону поїздовим механікам, які належать до цієї самої профспілки, страйкувати, а у Маямі речники повітряної лінії заявили перед суддею, що рішення суду в користь пілотів їхньої лінії змусить їх вносити прохання про банкрутство. В додатку до того президент Джордж Буш, відмовився від ужиття свого права, перервати страйк на 60 днів. Всі ці труднощі викликали впродовж останніх днів широку дискусію в засобах масової інформації з обидвох сторін, але переговори зірвано. Найбільш потерпіли у тій цілій афері кілька тисяч робітників, яких з огляду на страйк і пов'язані з ним труднощі звільнено з праці.

ЦЕ ЗОВСІМ НЕ Є ДИВНИМ , що новообраний Уряд заповняє ту чи іншу урядову позицію своїми людьми, зокрема особами, що їх переможено в останніх виборах. Але коли Чік Гехт, побіджений республіканський сенатор з Невади сам зголосився на вільний пост, то це свого рода курйоз у вашінґтонських колах. Одначе мабуть ще більшим курйозом було те, що Білий Дім прийняв його прохання та погодився дати йому ним бажаний пост амбасадора ЗСА на Багамах. Сам кандидат, який постійно проживає у Ляс Веґас, нічого дивного в тому не бачить, бо уважає, що його професійне знання готелярства, туризму та газардних ігор кавліфікує його на цю позицію.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to: Svoboda
Postmaster: Send address changes to:
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Російська демократія і державність України

Усі наші наддніпрянські земляки „дисиденти", які опинилися в Америці чи Канаді, запевняли і далі запевняють, що на засланні, у кацетах, званих „таборами примусової праці", всі в'язні були солідарні в тавруванні режиму, — не було, мовляв, між в'язнями поділу на окремі національності і віровизнання. Вони, недавні політв'язні, твердили і твердять, що стрічали чимало таких в'язнів корінних росіян, які признавали право українцям на державне існування. Немає сумніву, що ці українські колишні політв'язні говорять правду. Але: чи можна таких росіян у ҐУЛаґах, прихильно наставлених до українського державницького руху, вважати, як репрезентантів загалу, чи більшости російського суспільства, чи може це тільки „білі круки", які стали такими білими круками в умовинах совєтського кацету?!

Насувається на думку пapaлеля з поляками з часу між двома світовими війнами. Наче символом польського шовінізму, ненависности супроти українців, був професор львівського університету Станіслав Грабовський. Як міністер освіти, він став грабарем українського шкільництва всіх ступнів. Голосно говорив, що не слід полякам журитися українською опозицією, бо за 25 років українців у Польщі взагалі не стане". Після приходу большевиків Станіслав Грабовський опинився в одній келії похмурої московської в'язниці Бутирки — разом з генеральним секретарем УНДО, послом до варшавського сойму, Володимиром Целевичем. Живий свідок, який чудом врятувався, переказав, що в розмові Грабовського з Целевичем, Грабовський каявся та визнав, що помилявся в оцінці всієї проблематики України та тугости і прав українського народу. Чи Станіслав Грабовський говорив би так само на волі, як говорив у келії Бутирок? Чи ці росіяни, які в ҐУЛаґах солідаризувалися з українськими співв'язнями,говорили би прихильно про державність України, будучи на волі?!

У „Свободі" з 11-го лютого ц. р. на першій сторінці подано з великим переносом на сторінку 3-тю, „Заклик до російської інтеліґенції", вистосований у висліді наради представників національно-демократичних рухів, яка відбулася у столиці Литви — Вільнюсі,-наради, що закінчилася 29-го січня ц. р. довгенькою деклярацією з домаганням привернення державности поневоленим краïнам, тепер членам СССР, — і що звернулася з отим „Закликом" до російської інтеліґенції. Мовляв, ця російська інтеліґенція ще не висловилася щодо свободолюбних національно-демократичних рухів у СССР, зокрема до їхніх вимог, щоб зреалізувати точку Ленінської конституції, яка признає окремим совєтським республікам право до відокремлення. Ця заява-заклик, що її підписали авторитетні представники також України, прибалтійських держав, Вірменії, Грузії і кримських татар, з'ясовує російським інтеліґентам, що одідичена від царату русифікаторська політика комуністичного режиму, заперечує принципам демократії і природним правам людини і народу та шкодить самим росіянам.

Українці мають дуже поганий досвід з російською інтеліґенцією, яка, признається до демократії тільки в теорії. Вона признає усім народам право державного самовизначення, але у практиці насправді солідаризується з політикою русифікації чи навіть ґеноциду. Взагалі ж російська демократія виявила свою жалюгідну слабість. 18-го березня 1917 року розпочалися у ленінґраді страйки, які довели до зречення з престолу царя Миколи II 16-го березня. Розвиток подій в Україні спонукав членів петроградського Тимчасового Уряду приїхати до Києва у днях 11-го — 12-го липня 1917 року. Це були Церетелі, Терещенко і Керенський. У висліді переговорів Тимчасовий уряд визнав, що п'ять колишніх губерній з більшістю українського населення підлягатимуть Генеральному Секретаріятові Центральної Ради — все це у злуці з Росією. Але той сам Керенський, який став наче символом російської демократії, прославляв уже на еміґрації большевиків за „Збереження єдности Росії". У польському науковому світі настала вже ціла поважна група істориків-ревізіоністів, які пропаґують гасло, що без самостійної України не буде самостійної Польщі. З російської сторони немає ніякого заперечення цієї царської історичної школи, яка вкрала Україні ввесь княжий період, та яка співпрацювала б з українським науковим світом. Правда, у всесвітній історії діються такі чуда, що вчорашня утопія стає завтра дійсністю. Але дуже сумнівно, щоб таке чудо сталося з російською демократією, яка дивиться на Україну, як терен експлуатації і задоволена, що від Білого по Чорне море насильно накинено Україні „Общепонятний язик".

Володимир Барагура

„НЕМА НА СВІТІ УКРАЇНИ, НЕМАЄ ДРУГОГО ДНІПРА..."

II.

Життєвою девізою Шевченка була праця:

Страшно впасти у
кайдани,
Умирать в неволі,
А ще гірше — спати, спати
І спати на волі...

Поштовхами, які не давали поетові відіртися від праці, були глибокі, тривожні роздумування над долею батьківщини:

Помолившись, і я заснув,
Так думи прокляті
Рвуться душу запалити,
Серце розірвати...

Шевченко засвідчив свій патріотизм не лише словами, писанням віршів і малюванням картин. Він був арештований царською жандармерією, не заламався під час поліційного слідства й витерпів десять років заслання з забороною писати й малювати, що було для нього найбільшим ударом. Він не журився своєю особистою долею, але тривожився про своїх „дітей", тобто про свої поезії, свої думи. Цю турботу висловив він у поезії „Думи мої"...:

Думи мої, думи мої,
Лихо мені з вами...
....
В Україну ідіть, діти,
В нашу Україну,
....
А я тут загину...

Заслання не припинило Шевченкової праці для народу. Не зважаючи на суворий поліційний нагляд, він потаємно продовжував свою життєву місію, своє післанництво і крокував далі шляхом, який провадив до визволення України. І цей шлях показав нам, та своїм заповітом зобов'язав нас іти ним нестримно аж до перемоги.

Поет хотів збагнути, в чому лежить причина упадку України, „колись преславної землі", яка тепер „повита в неславу і стократ полита кров'ю". Шевченко ставив собі запит, чому Україна „лягла спочить", тобто, чому втратила незалежність. Роздумуючи над причинами занепаду, поет першу причину вбачав у помилках наших попередніх поколінь:

Я ридаю, як згадаю
Діла незабутні
Дідів наших — тяжкі діла.
Якби їх забути,
Я віддав би веселого
Віку половину...

Поет за всяку ціну прагнув визволення України і в ім'я цього бажання жертвував собою, своєю долею, своїм здоров'ям, своїм фізичним життям, а навіть найцiннішим, даним Богом, скарбом людини — власною душею.

За ці „тяжкі діла", тобто тяжкі провини наших попередників супроти батьківщини, Бог відвернув від нас своє лице і покарав нас неволею. Коренем лиха Шевченко вважав Переяславський договір гетьмана Богдана Хмельницького з Москвою і пізніші внутрішні чвари й звади та співпрацю наших провідних людей з москалями й поляками, що й довело до програної гетьманом Іваном Мазепою битви під Полтавою, до зруйнування Січі й до повної гетьманської держави. Ці невдачі довели до трагічних наслідків, до жахливої катастрофи:

Погибнеш, згинеш,
Украйно,
Не стане знаку на землі!...
Сама розіпнешся. Во злобі
Сини твої тебе уб'ють!...

Це були сини, яких Шевченко називав „варшавським сміттям", „грязью Москви", які помагають ворогам поярмлювати власну батьківщину.

Це Шевченкове пророкування сповнилося, й ми сьогодні бачимо наслідки цієї катастрофи: Україна, як держава, зникла з мапи світу. Нас ідентифікують із москалями. Над нашою землею замість колишнього „чорного" двоголового царського орла, який „сторожем литав", тепер завис кошмарний серп і молот. До такого національного катаклізму причинилися теж наші незрячі земляки під час Визвольної війни 1917-22 років, коли допомагали московським большевикам поборювати молоду, нашу національну державу. На жаль, і тепер деякі наші люди вислуговуються ворогові за охлапи з його столу та вірять у можливість з ним співпраці.

Одначе Шевченко не залишив нас у безнадії. Своїм віщим духом він пророк, що прийде час, коли „Встане Україна і розвіє тьму неволі, світ правди засвітить і помоляться на волі невольничі діти". Тоді теж „оживе добра слава, слава України, і світ ясний, невечірній, новий засіяє" для розкованих людей.

Поет навіть на засланні турбувався і тривожився долею України, нехтуючи власним життям:

Мені однаково, чи буду
Я жить в Україні, чи ні...
Та неоднаково мені,
Як Україну злії люди
Присплять, лукаві, і в огні
Її, окраденую, збудять...

Шевченко мало бажав для себе особисто.

Єдиним його бажанням було „ще раз подивитись на свою Вкраїну" і „хоч на старість стати на тих горах окраденних, у маленькій хаті", хоч на момент „глянуть на народ той убогий, на тую Вкраїну". А коли лежатиме на смертній постелі „Хотілося б... щоб не робили москалі Труни із дерева чужого; Аби хоч крихотку землі Із-за Дніпра мого святого Святії вітри принесли, І більш нічого"... Зате наполегливо благав Всевишнього:

(Закінчення на стор. 4)

КУТОК БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ УНС

Висліди конкурсу

Сьогодні хочу проголосити висліди союзового конкурсу писання есеїв і малювання афішів. Конкурс відбувся при кінці минулого року Тисячоліття Хрищення Руси-України. Темою есеїв і афішів була: „Яке значення має Тисячоліття України-Руси для мене?"

Поперше, хочу подякувати школам за їхню участь у конкурсі, їхнім учителям, директорам, які присвятили багато часу і зусиля, поза своїми звичайними обов'язками, щоб приготувати учнів до цього конкурсу, і також не можу забути членів жюрі. Без вас, учителі, директори і жюрі, — конкурс відбутися не міг би. Сердечна вам подяка!

Понад 500 учнів брало участь. Не зважаючи на це, що сотні шкіл запрошено до участи, лиш сімнадцять з них причулися, а лиш тринадцять шкіл залишилося до кінця. Навіть школи так далеко віддалені як Лос Анджелес і Ню Йорк у ЗСА, і Монтреаль, і Вінніпеґ у Канаді, були учасниками.

Членами жюрі були: д-р Евген Федоренко, голова Української Шкільної Ради в ЗСА, д-р Ігор Гурин, заступник голови Шкільної Ради, Ліна Андрієнко-Данчук, секретар цієї ж Ради. Кожний із цих членів жюрі оцінював есеї і афіші самостійно, не знаючи імен і прізвищ учасників конкурсу, аж доки не проголошено висліду.

Нагороди за перше, друге і треті місця у кожній із трьох груп признало у такому порядку:

Група III — група для учнів середньої школи, які повинні були написати есеї, обмежуючись до мінімум 500 слів;

Друга група — для учнів 7-ої — 8-ої кляс, (або 6-ої до 8-ої кляс учеників рідної школи), де учасники повинні були написати есей на мінімум 300 слів; і перша група — для учеників 4-ої — 6-ої кляс (4-ої — 5-ої кляс у рідній школі), які повинні були приготувати афіш даного розміру.

Кожний із повищих десятьох першунів отримає безкоштовне перебування і оплату на табір свого вибору на Союзівці влітку цього року, державний бонд і грамоту.

Першуни із III-ої групи: Перше місце — Галя Кузишин із Школи Українознавства ОУА, „Самопоміч", Ню Йорк; друге — Ростислав Мельник із „Рідної Школи св. Володимира Ольги" — Вінніпеґ; третє місце — Таїса Когут з Української Середньої Школи „Непорочного Зачаття" у Гемтремку, МІ.

Із групи II: перше місце — Христина Яцьків із української катедральної школи Св. Миколая — Чикаго; друге місце — Ілиян Іванчук із рідної школи св. Вол. й Ольги" — Вінніпеґ; третє місце — Марко Матла із „Рідної Школи" — Лос Анджелес.

Першуни із І-ої групи за найкращі афіші: перше місце — Діяна Юрчук із школи св. Івана Хрестителя у Ньюарку, Н. Дж.; друге місце — Соня Кулик із школи св. Софії у Міссіссаґа, Онтаріо; третє місце — Руслана Завадович із української катедральної школи Св. Миколая в Чикаго.

Додатково до поданих вище крайових нагород ще будуть грамоти, признання, грамоти для учнів за перше місце і друге місце у їхніх школах, також будуть грамоти признання для шкіл, з яких вийшли першуни і для учнів та шкіл за участь у конкурсі. Для змагунів із середньої школи, групи III, за перше і друге місце у їхніх школах будуть плякети.

Інші школи, які брали участь були: українська католицька школа св. Йосафата у Рочестері, Н. Й.; українська католицька школа св. Йосафата у Торонто; школа Джан Терес у Вінніпеґу; „Рідна Школа" в Чикаго і „Рідна Школа ім. Митрополита Іларіона" у Монтреалі.

Есеї цих, які отримали нагороду, надрукують у „Свободі", а афіші нагороджених цього літа будуть виставлені на Союзівці. Гратулюємо усім цим учням, що здобули такий великий успіх, а їхнім школам за це, що їх відповідно до цього приготовили. Та й школам, що брали в цьому конкурсі участь теж належиться признання за їхнє заціавлення справами молоді.

Андрій Воробець

крайовий координатор братської діяльности УНС

Іван Головінський

„ПОСЛАНІЄ" ТАРАСА ШЕВЧЕНКА І НАША ДІЙСНІСТЬ

II.

Поет боліє тим, що „доборолась Україна до самого краю Гірше ляха свої діти її розпинають". Він картає тих, що чваняться своєю службою окупантові, становищем чи орденами:

Чого ж ви чванитеся, — ви!
Сини сердешної Украйни!
Що добре ходите в ярмі,
Ще лучче, як батьки
ходили?!

Шевченко бачить багато наших проблем у нашому незнанні минулого, — у незнанні нашої історії:

Подивіться лишень добре,
Прочитайте знову
Тую славу. Та читайте
Од слова до слова;
Ніже тії коми —
Все розберіть... Та й
спитайте
Тоді себе: що ми?
Не минайте ані титли,
Чиї сини? Яких батьків?
Ким? За що закуті?..

Цікаво, що тільки три дні після написання „Послання", 14-го грудня 1845 року, Шевченко написав „Холодний Яр", 17-го грудня. Читаючи обі поеми витворюється враження, що поет писав „Холодний Яр", як відповідь на критику тих критиків, що в гайдамаках бачили тільки „розбійників" і „злодеєв". Шевченкова відповідь є ясною і недвозначною:

Дурний шию підставляє
І не знає за що!
Та ще й Гонту зневажає.
Ледаче ледащо!

Шевченко ж знав, що:

За святую правду — волю
Розбійник не стане,
Не розкує закований
В наші кайдани
Народ темний...

Основною думкою „Послання" є заклик до об'єднання всіх українців і любови поміж ними. На це вже вказує цитата після наголовку поеми з Соборного послання Іоана:„А ще кто речеть, яко люблю Бога, а брата своего ненавидить, ложь есть..." Для Шевченка — це не була пуста фразеологія. Він вірив і був переконаний, що тільки об'єднаними силами і еліти, і народу можна збудувати свою державу, де буде: В своїй хаті, — своя правда, і сила, і воля.

Щоб це осягнути, він радив обійняти найменшого брата, щоби мати (Україна) усміхнулась, заплакана мати.

Для усіх українців сьогодні, тих що живуть на Україні й у діяспорі, — основні ідеї Шевченкового „Послання" залишаються надалі актуальними. Нашою найбільш пекучою проблемою, не зважаючи на це, що про це усі говорять, пишуть, проповідують і деклямують, є брак взаємної толеранції, взаєморозуміння і згоди, без котрої неможлива будь-яка позитивна всенародна дія. Большевицька Москва, правильно вбачаючи загрозу для себе в об'єднаному, національно свідомому думанні 50 мільйонів українців, свідомо намагається у підступний спосіб роздмухувати старі непорозуміння. До цього вона використовує своє партійних поплентачів, серед них і українців по національності. Доказом цього можуть послужити статті, які появлялися минулого року в партійних органах. Наприклад, газета „Перемога", орган Бучацького райкому Компартії Тернопільської области, помістила погромницьку статтю про святкування Тисячоліття Хрищення України, котре відбулося величаво минулого року в Зарваниці. Наглядна провокація, шита грубими нитками, з виразним наміром сіяти історичну міжконфесійну ворожнечу. Там дослівно написано: „Зрада і насильство — ремесло уніятства з моменту його зародження. В той час, коли сотні, тисячі православних віруючих громадян нашої країни захищали совєтську землю від німецько-фашистських загарбників, уніятське духовенство співробітничило з окупантами, бандитами ОУН". Газета не пише, що Москва й у минулому подібно проливала крокодилячі сльози за православних козаків, що брали участь в гайдамацькому повстанні. В дійсності зловивши Гонту, московські генерали і наказали його тортурувати, а відтак віддали полякам на четвертування і мученицьку смерть.

Шевченко у свій час болів над тими чиновниками — землячками, „чорнилом политими", що „в царині патинки лизали". Спитаймо себе самі, чи у нашій вдачі багато змінилося сьогодні? Читаючи українську пресу, можна завважити позитивне явище, як українські письменники, поети, взагалі творча інтеліґенція стають в обороні української мови. А яке становище тих, що мають дійсну владу в руках, — чиновників сучасних, бюрократів і „номенклятури"? Як виглядає у нас, в діяспорі, питання взаємної толеранції, співпраці і згоди? Краще може б і не згадувати. Ми щойно відсвяткували в минулому році Тисячоліття Хрищення України. Скільки було у нас проявів толеранції і дійсного християнського братолюбія, особливо серед тих, що повинні б нам усім давати приклад? На це питання нехай кожний відповість сам собі. Бажаючи створити відповідний ефект, Шевченко картав непоправних землячків словами:

„Ох, якби те сталось, щоб
ви не вертались!
Щоб там і здихали, де ви
поросли!"

Спитаймо самі себе, чи кращою була б його реакція сьогодні, якщо б він мав нагоду приглянутися до нашої дійсности?

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

РОЗВ'ЯЗАННЯ ПЛАСТУ

У вашому цінному щоденнику ч. 35 з 24-го лютого 1989 року, у вістці про „Заходи, щоб відновити Пласт і Просвіту", подану агенством УЦІС з Лондону, находиться інформація неточність, яку слід справити. Діяльність Пласту не була припинена, як там сказано, з приходом в Україну сталінського терору. Організацію Української Молоді Пласт розв'язала польська поліція в Західній Україні, де він діяв, у вересні 1930 року.

Володимир Гнатківський

Ню Йорк, Н. Й.

ГОЛОВУ РЕСПУБЛІКАНСЬКОГО крайового комітету Лі Атвотера студенти Говардського університету примусили уступити з членства в управі цього університету, в якому більшість студентів це неґри. Студенти уважали, що настанова Атвотера до неґрів неґативна і що він не гідний займати таке становище в одному з найкращих неґритянських університетів в ЗСА.

Любов Коленська

ШЕВЧЕНКОВЕ СЛОВО — ВІЧНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

II.

Але й до часу цієї злощасної постанови садистське насильне совєтське володіння, знищило таких співців слова, як Миколу Філянського і Грицька Чупринку, а в час 1930 років закінчалась лебедина пісня Миколи Вороного і неоклясиків —„п'ятірного грона нездоланих співців" — Миколи Зерова, Павла Филиповича, Михайла Драй-Хмари, які (окрім Максима Рильського, якого морально зламали, та Освальда Бурггардта — Юрія Клена, що виїхав на еміґрацію (загинули на Соловках). Згинув тоді там безслідно драматург Микола Куліш, знищено і таких поетів-футуристів, як Дмитро Загул, Олекса Слісаренко, Євген Плужник та багато, багато інших. Поклали край і таким творцям пера, поетам, як Олекса Влизько, Марко Вороний-Антіох, Ладя Могилянська, Андрій Казка.

Треба згадати, що 1940 роках згинули Шевченкові послідовники з рук не менш жорстокого ворога — брунатного гестапо, загинули Іван Ірлявський, Олена Теліга та Олег Ольжич, який у своєму вірші твердо заявив: „Захочеш — і будеш. В людині затям, Лежить невідгадана сила. Зросласть небезпека з відважним життям, як з тілом смертельна крила". А йому у відгомін, клікала Олена Теліга: „Ти в тінь не йди. Тривай у пекучій грі. В сліпуче сяйво не лякайсь дивитися. — лише по січі гряне жданий грім, І з хмар сквозне — багнетом блискавиця".

Затихало, заховалось українське творче слово під совєтською займанщиною, хіба, що лиш шляхом самвидаву пробивалось воно на волю. Пробивалось із „обрубаними крильми", як про це тоді написав Микола Горбаль: „Невже ви, потвори, думаєте, що з обрубаними крильми зникає потреба летіти?"

Але враз знову обізвалось оте спасенне Шевченкове слово, обізвалось із усією його силою. Перейняли його дальші вірні послідовники — Шестидесятники і культуро творці сімдесятих років. І їх не злічити... У той час за Шевченка заплатила життям Алла Горська, яка задивлена у свого Кобзаря, з вірою у його післанництво створила вітраж для Київського університету із грізним Шевченком і його вогненними словами: „Возвеличу малих отих рабів німих! Я на сторожі коло їх поставлю слово". Оте вічноживуче Шевченкове слово особливо обізвалось у творах Василя Симоненка, який, у хороший Шевченків слід ступаючи, взорувався на Тарасовому „Кавказі" і створив вірш „Курдському братові", взявши до нього мотто таки з Шевченка: „Волають гори, кров'ю политі, Підбиті зорі падають униз, В пахкі долини, зранені і зриті, Вдирається голодний шовінізм. О, курде, бережи свої набої, Але життя убивців не щади! На байстрюків свавілля і розбою Кривавим смерчем, буревієм впади!" — Про це пише Іван Кошелівець. У його аналітичній статті п. з. „У хороший Шевченків слід ступаючи...": „Ступивши в його (Шевченків) слід, Симоненко нам усім нагадав, що Шевченко живе не в монументах на київських і московських площах, і не в фальшивих дослідженнях сучасних шевченкознавців, а в — людських душах..." Симоненко тривало входить в історію української літератури, як гідний нащадок Шевченка.

Не можна забути ще одну із творців із групи Шестидесятників — велику поетесу Ліну Костенко — поклонницю Шевченкову. У поезії „Кобзареві", вона веде діялог переклику ючись із Шевченковими принципами і кредо: „Кобзарю! Знов до тебе я приходжу, бо ти для мене совість і закон. Прости, що я дрібницями тривожу твій вічний, твій глибокий сон. А може це і не зовсім дрібниця. Ти ж бачиш сам, які складні часи: Великі струси, Перелом традицій. Пересмислення краси. І вічний рух — у всесвіті, у світі. Лише могили з місця — ані руш... О, скільки стало в нашому столітті скалічених і безнадійних душ! Або: „Кобзарю мій! Поете мій високий! А як же ти поезії писав? — Я не писав. Я плакав і сміявся. Благословив і проклинав. Сказати правду, мало турбувався, як я при цьому збоку виглядав". А там знову скаржиться Ліна Костенко, улюбленому своєму поетові: „Кобзарю, знаєш, нелюка епоха — оцей двадцятий невгомонний вік. Завихрень безліч. Тиші — ані трохи. А струсам різним утрачаєш лік". І вкінці цього вірша поетеса закликає своїх друзів — поетів, щоб вони, йдучи за Шевченковим могутнім духом, сталили й свого духа, відкривались у своїх творах глибокою мислі, гордим вольним словом, адже: „Тарас гранітний дивиться суворо: А ви тренуйте ваші голоси! Не пустослів'ям пишним та барвистим, не скаргами, не шепотом лелій, не криком не перепивом на місці, а заспівом в дорозі нелегкій. Бо пам'ятайте, що на цій планеті, відколи світ і з світом Пан-Бог, ще не було епох для поетів, але були поети для епох".

А потім, з другої половини 1960 років, Ліна Костенко замовкла. Її друзі пішли за грати, з вона... — у вимушене „небуття". Перестали друкувати її твори. Творчість її промовчувано, ніби такої поетеси ніколи й не було, наче одним раптовим рухом, — як сказав Горбаль, — і дійсно, обрубано їй крила. Здавалось, жорстока рука окупанта поклала вже навіки край її творчому слову. Але ні. Враз, у 1979 році, чудом-дивом надруковано її роман у віршах п. з. „Маруся Чурай". Поміж рядками цієї поетичної драми чітко проноситься відгомін Шевченкової любови до України. Поетеса оксамитовим ніжним крилом вгортає читача у саму глибінь, у саму незвичайну красу України, коли всією душею виспівує її перлинну незвичайність: „Буває часом, сліпну від краси. Спинюсь, не тямлю, що воно за диво, — оці степи, це небо, ці ліси, усе так гарно, чисто, незрадливо, усе є — дорога, явори, усе моє, все зветься Україна. Така краса, висока і нетлінна, що хоч спинись і з Богом говори". З непомильною виразністю відчувається тут подих ліричного Шевченкового слова.

(Закінчення буде)

Головний Екзекутивний Комітет
Українського Народного Союзу
і
Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
Метрополії Ню Йорку
запрошують Вас на

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ

з нагоди

95-річчя Українського Народного Союзу

який відбудеться

в суботу, 1-го квітня 1989 р. Початок о год. 6-ій веч.
в Українському Народному Домі, 140 Друга Авеню, Ню Йорк, Н. Й.
— ЮВІЛЕЙНІ ПРОМОВИ І КОНЦЕРТОВА ПРОГРАМА —

Одяг вечірний — Даток: $25.00

Зголошення з чеками виставленими на UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, просимо висилати до **20-го березня 1989 р.** на адресу:
UNA DISTRICT COMMITTEE c/o SELF RELIANCE ASSOCIATION
98 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

За посередництвом **ГЕНРІ МІХАЛЬСЬКОГО**

УКРАЇНСЬКИЙ АНСАМБЛЬ ПІСНІ і ТАНКУ

ОСЛАВ'ЯНИ

КОНЦЕРТОВЕ ТУРНЕ по ЗСА і КАНАДІ

що його спонзорує
Український Народний Союз *і* **Комітет Українців Канади**

МОНТРЕАЛЬ, Кве. — Середа, 29-го березня, 7:30 веч.
Plateau Hall, 3700 Calixa Lavalee

СИРАКЮЗИ, Н. Й. — Четвер, 30-го березня, 7-ма веч.
Fowler H.S. Aud., 227 Magnolia Street

КЛІВЛЕНД, Огайо — П'ятниця, 31-го березня, 7:30 веч.
Brooklyn H.S. Aud., 9200 Biddulph Rd. — BROOKLYN

ВОРРЕН, Миш. — Субота, 1-го квітня, 7-ма веч.
Fitzgerald H.S. Aud., 23200 Ryan Rd. and 9 Mile Rd.

ЧИКАҐО, Ілл. — Неділя, 2-го квітня, 4-та по пол.
Lane Tech. H.S. Aud., Western Avenue and Addison Street

ПІТСБУРҐ, Па. — Середа, 5-го квітня, 8-ма веч.
Bellefield Annex, 315 S. Bellefield Avenue (Овкленд)

ВАШІНҐТОН, Д. К. — Четвер, 6-го квітня, 7:30 веч.
Archbishop Carroll H.S. Aud., 4300 Harewood Rd. NE

ЮНІОН, Н. Дж. — П'ятниця, 7-го квітня, 7:30 веч.
Burnet Junior H.S. Aud., Caldwell Avenue and Morris Avenue

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Субота, 8-го квітня, 7-ма веч.
Northeast H.S. Aud., Cottman and Algon Street

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Неділя, 9-го квітня, 2:30 по пол.
Hunter College Aud., 695 Park Avenue

КЛИФТОН, Н. Дж. — Неділя, 9-го квітня, 7:30 веч.
Senior H.S. Aud., 333 Colfax Avenue

КЕРГОНКСОН, Н. Й. — Вівторок, 11-го квітня, 7:30 веч.
Soyuzivka — Ukr. Nat'l Assoc. Estate, Foordmore Rd.

ПОТТСВІЛЛ, Па. — Середа, 12-го квітня, 7-ма веч.
Academic Center, 1501 Laurel

С. БАВНД БРУК, Н. Дж. — Четвер, 13-го квітня, 7:30 веч.
Дім Української Культури, 135 Davidson Avenue

ЙОНКЕРС, Н. Й. — П'ятниця, 14-го квітня, 7:30 веч.
Saunders H.S. Aud., 145 Palmer Rd.

БОСТОН, Масс. — Субота, 15-го квітня, 7:30 веч.
Kresge Aud. — MIT, (Cambrige), Mass. Avenue

ГАРТФОТД, Конн. — Неділя, 16-го квітня, 3-тя по пол.
Bulkeley H.S. Aud., 300 Wethersfield Avenue

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Вівторок, 18-го квітня, 7:30 веч.
Eastridge H.S. Aud., 2350 E. Ridge Rd.

БАФФАЛО, Н. Й. — Середа, 19-го квітня, 7-ма веч.
McKinley H.S. Aud., 1500 Elmwood Avenue

ОШАВА, Онт. — Четвер, 20-го квітня, 7-ма веч.
St. George's Church Hall, 38 Jackson Avenue

ГЕМИЛТОН, Онт. — Субота, 22-го квітня, 7:30 веч.
Delta Secondery School, 1284 Maine St. E.

ТОРОНТО, Онт. — Неділя, 23-го квітня, 3-тя і 7-ма веч.
Convention Center Theatre, 255 Front Street W.

Академія св. Юра відзначила День Незалежности

Вшановуючи 71-шу річницю проголошення незалежности й 70-ту соборности України, Український Клюб при Академії св. Юра в Ню Йорку заініціював влаштування виставки архіву Об'єднання бувших Вояків Українців в Америці.

У понеділок, 23-го січня ц.р., студенти Академії вислухали дві доповіді про події того часу й мали змогу оглянути архіви, знімки, листи, вирізки з газет, прапори та деяку зброю Українських Січових Стрільців, частину з яких перевезено з Відня і Мюнхену. Потім учні почули коротке слово Осипа Труша з Головної Управи ОбВУА, що влаштувала ту виставку. Члени Українського Клюбу лишилися ще на дискусію з ним про славних УСС-ів. Ми довідалися, що Українські Січові Стрільці здобули велику славу в боях проти російських військ в Карпатах, спеціяльно на горі Маківці, яка стала символом для всіх українців. Деякі назви з гасла УСС-ів перебрала організація молоді Пласт. На оселі „Вовча Тропа" в Іст Четам, Н. Й., далеко в лісі стоїть березовий хрест в честь тих стрільців, які згинули на Маківці.

Доповідає Г. Кузишин

Я була досить заскочена, коли довідалася, що деякі жінки також брали участь у війську. Жінки не тільки займалися раненими вояками, а й самі брали рушницю та стріляли у ворога. Одною з таких жінок була Оля Підвисоцька, яка відважно обороняла фронт.

Ця цікава виставка показала нам одну частину історії, коли багато синів України згинуло здобуваючи волю.

Галя Кузишин
учениця 11 кл.
Академії св. Юра

Загальні збори кредитівки „Самопоміч" в Ню Йорку

Загальні збори кредитівки „Самопоміч" в Ню Йорку, що відбудуться 19-го березня ц.р. будуть, як були завжди в минулому, в центрі уваги нашої громади. Це тимбільше, що на них часто відбувалися драматичні події у зв'язку із намаганням деяких партійних діячів захопити цю найбільшу кредитівку у свої руки, згідно з практикою опановувати, головно фінансові установи.

Цю фінансову установу створили в 1951 році група українських банковців та кооператорів. Згідно з кооперативною традицією Дирекція завжди старалась стояти на широкій громадській базі і відмежовувала себе від міжпартійних спорів в громаді. Завдяки тому кредитівка розвивалась економічно дуже успішно і сьогодні є поважною фінансовою установою з майном 155 міл. дол.

Саме цей буйний розвиток кредитівки став і все ще залишився предметом великого зацікавлення партійних діячів. Досвід минулого підказує, що й на цих зборах можна сподіватися різних несподіванок у формі спроби перебрати цю установу. Члени кредитівки повинні бути приготовані і подбати, щоб до проводу були обрані громадяни, які є обзнайомлені з фінансами, відомі в громаді та втішаються пошаною і довір'ям. Особи, які є поважно заангажовані в будь-якій політично-партійній діяльності, не повинні входити до проводу фінансової установи. Вона повинна зберегти добру традицію і стояти осторонь всяких партійно-політичних міжусобиць. Тільки за таких умов фінансова установа має перспективи розвитку.

Рівнож дуже важливо і доцільно вибирати молодших людей, які мають закінчені студії в тій ділянці і працюють в американських фінансових установах. Це вже з успіхом зробили раніше наші кредитівки в Чикаго, Дітройті, Філядельфії, Рочестері та інших містах.

Р. Б.

Новини в УААУП

М. Диміцький отримав нагороду від Департаменту хліборобства ЗСА. Диміцький працював над тим, щоб з поживи усунути токсичні консервуючі середники і на їх місце впровадити нетоксичні середники.

І. Ратич, професор і директор студій у відділі германістики в університеті Ратґерс, дістала від амбасадора Федральної Республіки Німеччини нагороду за її працю в ділянці німецько-американських культурних стосунків.

М. Степаненко відновив свою працю в Інституті міжнародних студій в Монтерей, Каліфорнія. Недавно українська громада святкувала його ювілеї сімдесятиліття народження та п'ятдесятиліття педагогічної і громадсько-політичної діяльности.

Пожертви і доходи з інвестицій Наукового Фонду Українсько-Американської Асоціяції Університетських Професорів за 1988 рік були такі: пожертви — 612 дол.; дивіденди — 2,077 дол.; відсотки — 200 дол.: разом — 2,889 дол.: адміністрація НФ не коштує майже нічого. НФ в першу чергу підтримує публікацію наукових праць з українознавства в англійській мові. За допомогою треба писати до директора НФ. Директор НФ висилає працю для оцінки і тоді робить рекомендації Управі НФ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ „САМОПОМІЧ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

відбудуться 2-го КВІТНЯ 1989 року в НЕДІЛЮ після Святої Літургії, о год. 12:30 по обіді.
Збори виберуть 2-ох членів до дирекції і одного члена до Кредитового Комітету.
Присутність членів обов'язкова, а жителів околиці сердечно запрошуємо.

ДИРЕКЦІЯ КРЕДИТІВКИ

Перший раз в Америці!

Дзюба і колеги у Філядельфії!

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ ЧИТАННЯ

ІВАН ДЗЮБА, *відомий літературний критик*
МИКОЛА ЖУЛИНСЬКИЙ, *літературознавець*
РАЇСА ІВАНОВА, *історик*
ІГОР РИМАРУК, *поет*

УКРАЇНСЬКИЙ ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР

700 Cedar Road
Philadelphia, Pa.
215 663-1166

НЕДІЛЯ, 19 БЕРЕЗНЯ, 3:00 по полудні

•

Одночасно Виставка!

СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО З УКРАЇНИ

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВІЖУ МОГИЛУ

бл. п. ЙОСИФА ГІРНЯКА

КОРИФЕЯ ТЕАТРУ „БЕРЕЗІЛЬ"
складаємо 25.00 дол. на фонд „Тисячоріччя Хреста"
ОКСАНА і ЛЕВ ЩУРИ

Поминальна Служба Божа відправлена в Соборі св. Софії в Римі.

У ПЕРШУ ТЯЖКУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ МОЄЇ ДРУЖИНИ

бл. п. ДАРІЇ МЕГИК

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

у ЧЕТВЕР, 23-го БЕРЕЗНЯ 1989 року о год. 9-ій рано, в катедральному храмі Непорочного Зачаття, при Френклін вулиці у Філядельфії

ПЕТРО МЕГИК — муж
ЕВГЕНІЯ ЛЕВИЦЬКА зі сином
д-ром МИРОНОМ ЛЕВИЦЬКИМ
ближча і дальша Родина в діяспорі й Україні.

У СЬОМУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у Господню Вічність

св. п. інж. ДМИТРА КУЗИКА

ЗАУПОКІЙНІ БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ

будуть відправлені
в ПОНЕДІЛОК, 13-го БЕРЕЗНЯ, 1989 р.
у соборі св. Софії в Римі
у храмі Жировицької Богоматері в Римі
у каплиці оо. Студитів у Кастельґандольфо
у храмі Пренепорочної Діви Марії в Люрді
у церкві оо. Студитів у Вудстоку (Канада)
у церкві св. свщм. Йосафата у Трентоні (о год. 8-ій ранку).

Приятелів і знайомих прохаємо згадати ПОКІЙНОГО у своїх молитвах.

Дружина — ДАРІЯ
зі Синами і Родиною

Ділимося сумною вісткою з Друзями, Приятелями і Знайомими, що у вівторок, 7-го березня 1989 р. в місті Рочестер, Н. Й. після довгої і тяжкої недуги з волі Всевишнього відійшла у Вічність

бл. п. ЕВДОКІЯ ОЛЕКСІЙОВНА ОНОШКО

Залишились у глибокому смутку:

Муж — ЮРІЙ
дочка — ЛІДІЯ з мужем ЯКОВОМ КОБІНСЬКИМ
син — АНАТОЛІЙ з дружиною ЛЮБОЮ
внуки — ВОЛОДИМИР з дружиною МАРІЄЮ
НАТАЛІЯ
МИРОН та
ВІКТОР
правнуки — КЕРРІ
ТАНЕЧКА і
ІВАСИК

ПАНАХИДА відбудеться у четвер, 9-го березня 1989 р., о о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Paul W. Harris.

ЧИН ПОХОРОНУ відбудеться у п'ятницю, 10-го березня 1989 р. о год. 7-ій веч. в УАПЦ св. Покрови 3176 St. Paul Blvd. Рочестер, Н. Й.

Тлінні Останки будуть перевезені 11-го березня, о год. 11:30 на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в середу, 8-го березня 1989 р. відійшла у Вічність на 84-му році життя наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ, СЕСТРА та БРАТОВА

бл. п. МАРІЯ ОЛИНЕЦЬ

ПАНАХИДА — четвер, 9-го березня і ПАРАСТАС у п'ятницю, 10-го березня 1989 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Hess-Miller, 64-19 Metropolitan Avenue, Middle Village, N.Y.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в суботу, 11-го березня 1989 р. о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, а опісля на цвинтар св. Духа, Hemptonburg, N.Y.

Горем прибиті:
доньки —
ЛІДІЯ ЗАКРЕВСЬКА з мужем АНДРІЄМ
МАРІЯ ПІДЛУСЬКА з сином АДРІЯНОМ і з донькою ЛІДОЮ
сини —
ОЛЕКСАНДЕР з дружиною МАРТОЮ з сином ЕВГЕНОМ і з донею АДРІЯНОЮ
РОМАН з дружиною МАРІЄЮ з сином АНДРІЄМ і донькою НАТАЛІЄЮ
сестри —
ЯРОСЛАВА ШАБАТУРА з Родиною
ОЛЬГА СТРОЧАН з Родиною
ЕВГЕНІЯ з Родиною в Польщі
братова — КЛЯВДІЯ ЧОРНОДОЛЬСЬКА з Родиною
брати —
ВОЛОДИМИР ЧОРНОДОЛЬСЬКИЙ з Родиною
ПЕТРО з Родиною в Україні
колишня опікунка — НІНА ГРИБІНКО з Родиною
та ближча і дальша Родина в Америці, Україні і Польщі

У ВІВТОРОК, 7-ГО БЕРЕЗНЯ, китайські власті запровадили у столиці Тибету Льгазі військовий стан. Наказ про це вийшов після триденних заворушень, що тривають там. Згідно з повідомленням урядового пресового агентства Гсіньгуа, під час зударів між демонстрантами-тибетцями і міліцією були вбиті 12 і поранені понад 100 осіб. Не виключено, що жертв було значно більше, але точних даних дізнатися неможливо, бо Льгаза закрита для західніх журналістів.

У п'ятницю, 17-го лютого, у парафіяльному осередку відбулося офіційне відзначення 80-ліття проф. В. Янева, відомого науковця і організатора наукового життя, довголітнього ректора УВУ, який своєю діяльністю впродовж майже 40 років був пов'язаний з Мюнхенською нашою громадою і її національним, культурним і науковим життям. Організаторами цієї зустрічі з Ювілятом — у вужчому колі, за запрошеннями — були наші три надрядні установи — ЦПУЕН, НТШ і УВУ.

Вечір відкрив голова ЦПУЕН мгр Антін Мельник, який привітав Ювілята, святочно зібрану громаду і хористів, згадав про окремий вечір 14-го грудня, коли він привітав проф. В. Янева і вшанував почесним членством ЦПУЕН і окремою грамотою. Однак відчувалося, що громада і зокрема установи, в яких співдіяв Ювілят, повинні також прилюдно вшанувати Ювілята, як відомого науковця і організатора наукового життя, в тому числі довголітнього голову УХР.

Вшанували проф. В. Янева з 80-літтям

З рамени УВУ привітав Ювілята діючий ректор проф. Т. Б. Цюцюра, передаючи одночасно привіт від сенату, професорів і співробітників УВУ. Він наголосив, що Ювілят своєю працею в багатьох ділянках зробив багато у своєму житті, в тому також і в літературі. Доповідач згадав, що знав проф. В. Янева ще зі Львова, як студентського діяча, а по війні — як молодого науковця, який причинився до об'єднання студентів у Німеччині і тим самим до вдержання ЦеСУС-у. Був рівнож свідком активности Ювілята як наукового секретаря НТШ, професора УВУ, а від 1968 року — ректора. Проф. Б. Цюцюра як правник вказав, що може найбільшим досягненням проф. Янева було саме те, що УВУ дістав повне визнання в 1987 році від Баварського уряду.

Проф. Б. Т. Цюцюра згадав, що УВУ, УТГІ і НТШ, об'єднані в Домі Науки, відзначили ювілей окремим засіданням кураторії, на якому був присутній мін. праці і соціяльного порядку д-р Г. Глюк, який особисто привітав Ювілята, а також усі учасники тієї зустрічі. Ректор Цюцюра привітав ще Ювілята від історичного Т-ва та від проф. Л. Винара.

Привітання від НТШ виголосив проф. А. Фіґоль, ректор УТГІ. Доповідач накреслив діяльність НТШ в Европі у 115-ліття існування та осередків НТШ в ЗСА і Канаді, і вказав, що НТШ дало в останніх 40 роках великий вклад в нашу наукову діяльність як видавнича установа, і що в цьому, крім проф. В. Кубійовича, є також заслуга проф. В. Янева як довголітнього наукового секретаря, а також і д-р С. Янів — дружини Ювілята.

Проф. А. Фіґоль згадав і про родину Ювілята, що проф. В. Янів виростав у педагогічній родині, що батько Осип був проф. Академічної гімназії у Львові, з якої вийшло багато наших чільних людей, що родина матері (з Білецьких) також з учителів і що це мало згодом вплив на вибір кар'єри Ювілята, який пішов по педагогічному шляху. Проф. В. Янів від 1947 року був працівником НТШ в Сарселі, пройшов усі щаблі від наукового секретаря, секретаря філос.-історичної секції до заступника голови і голови НТШ і що Ювілят є тепер одним із трьох почесних членів НТШ.

Проф. А. Фіґоль наголосив, зокрема, Наукові конференції, що їх організував Ювілят в 1952 — 1963 роках, та про зредаґовані ним Наукові збірники в серії видань НТШ, а також послідовний перелік гасел до Енциклопедії, які опрацював Ювілят.

В дальшій частині програми вечора координатором був мгр В. Ленік, який заповів мистецьку частину програми, що її започаткувала Таня Шарко, яка виконала Сонату Ц-Дур Д. Бортнянського.

Святочне лявдаціо Ювілятові дав мгр Мирослав Антохій, який у противазі до проф. А. Фіґоля старався дати у загальному характеристику творчости Ювілята. Доповідач обмежився до тематичної характеристики творчості Ювілята, яку представив цілим рядом тем: Янів і студентський рух; Янів як поет і літературознавець; як політв'язень і психолог; як історик і соціолог; як літератор і мистецтвознавець. Деякі теми є дещо ширші: Янів і УВУ; Янів і НТШ; Янів і УКУ, УБНТ і т.д. В якісь мірі, звичайно, відтворюють портрет Ювілята самі праці, а найкраще остання збірка поезій „Життя", яка дає психологічний автопортрет.

Окремі вірші Ювілята окрилені музичною оздобою вже давніше і мали своїх виконавців, і однією такою точкою минулого було відтворення „Отченашу" з платівки у виконанні відомого нашого співака пок. Клима Чічко-Андрієнка, що була награна в Німеччині в 60-их роках.

Мгр В. Ленік заповів дальшу частину програми, яку підготовив відомий диригент Кшиштоф Елік (д-р Е. Пшебіндовський).

Першою точкою був дует родини Фіґге, що виконала Сонату С-Дур Генделя, а потім хор відспівав „Сотвори, Господи, многая літа" в обробці диригента та „Аве Верум" (лат. мовою) з музики В. А. Моцарта. Після „Многоліття" д-р Е. Пшебіндовський привітав Ювілята з 80-літтям як свого професора.

Мгр В. Ленік, як координатор подякував хористам за добре виконання і заповів дальшу частину програми, в якій Г. Щепко художньо прорецитувала з творів Ювілята поему „Рожі" та уривок з поеми „Вальс".

Серед дальших привітань був привіт гостя з України Б. Ребрика, що подивляв патріотизм серед еміґрації і висловив надію, що при перемінах, які заходять в Україні, „народ матиме змогу прочитати і оцінити те, що Ви зробили і внесли в літературу". Б. Ребрик побажав Ювілятові доброго здоров'я і творчої енергії.

Як колегу привітав Ювілята проф. Ю. Бойко, який згадав, що на протязі десятиліть у них було багато спільного, що поєднувало їхню діяльність; що він був тим, що підтримував Ювілята в його наукових змаганнях; він сказав, що деколи і подивляв проф. В. Янева в його дальшій діяльності, бо „він знайшов свій дальший твердий шлях у науці", і що „він його вміло промощував своєю твердою настановою, мужністю і наполегливістю у виконуванні завдань". Проф. Бойко привітав Ювілята від т-ва письменників „Слово" і від Академії Наук в Ню Йорку.

В кінці виступив сам Ювілят, який подякував організаторам вечора, зокрема промовцям, що його вітали, та отцям, що були представниками в імені владик, диригентові і хористам та всім присутнім.

На кінець хор виконав в музичному супроводі „Молитву" Л. в. Бетговена та студентський гимн „Ґаудеамус". По офіційній частині відбулося прийняття учасників, на якому в дружній розмові, при каві і вині, продовжувалися дружні взаємини і знайомства між хористами і музикантами-баварцями та українцями-гостями Ювілята і організаторів.

Б. К.

ДОПОВНЕННЯ

У „Свободі" ч. 31 з 17-го лютого, до повідомлення „Появилася історія України на відеокасетах" слід додати імена співробітників, а саме: д-ра Михайла Лози, Ірини Лаврівської, Роксоляни Пікас і д-р Олександри Правак, як рівнож о. декана Маряна Струця як співавтора відеокасети з приводу 1000-ліття Хрищення України. —

Ніля Стецьків.

ПОМИЛКА

В „Свободі" ч. 42 з 7-го березня на другій сторінці вгорі другий абзац у статті „Дискусія..." треба читати: „Якщо закон гуманний і справедливий, то він повинен виходити з того, що вартість одного людського життя може прирівнюватись до вартости іншого людського життя..." — Ред.

Фінанси...

(Закінчення зі стор. 1)

б, якби число членів було лише подвійне. І це саме із УНСоюзом. На скільки можна б посилити діяльність і допомогу українським цілям, маючи ще більше забезпечених і то з рядів молодшого громадянства".

С. Качарай заторкнув незвичайно пекучу проблему і нам приємно, що у ній ми згідні і що саме людина професійна, із рядів того на стільки молодшого від нас покоління має такий громадський підхід до того питання.

Але того можна сподіватися, знаючи, що він вже сім років віддає своє знання і час для такої української установи, як „Самопоміч", і що він маючи вищі студії і довголітню практику у своєму званні, заміняв спокійну працю в добрій американській фірмі на те, щоб звернути цілу увагу в першу чергу на фінансові проблеми української спільноти так поодиноких осіб, як і установ.

Надіємося, що його вибір був правильний і що українська громада зуміє його оцінити. Добре робить УН Союз, що анґажує наших молодих фахівців до відповідальної праці, особливо таких, які дорожать станом нашого посідання. Н.С. Качарай є таким професіоналістом.

ДИТЯЧА ЗАБАВА

Ню Йорк. — Тут в неділю, 12-го березня ц.р., о год. 2-ій по полудні в залі школи св. Юра, 215 Схід 6-та вулиця, Пластова станиця і гурток Пластприяту влаштовують дитячу костюмову забаву. На забаві пластове новацтво виведе казку „Жучок-Щербачок" на підставі поеми для дітей пера Леоніда полтави. Забавою провадять новацькі сестрички і братчики, вступ по 4 дол. для дорослих і 1 дол. для дітей, а смачний буфет у заріді гуртка Пластприяту.

Пам'яті А. Королика

Меншає наша еміґрація, що, рятуючись перед ворожими наїздами, опинилася в різних частинах світу. Відходить на другий світ, де „немає болю, ні печалі".

Так, 12-го січня 1989 року, після довшої недуги, на 85-му році життя спочив у Бозі односельчанин мій бл. п. Андрій Королик зі села Романова, кол. Бобрецького повіту. Жив він завжди надією повороту до звільненого від ворогів рідного краю. Не дочекався.

В часі Листопадового зриву мав всього 13 років, але був учасником його, бо був зв'язковим між селом і романівською „Залізною сотнею", що ввесь час боїв за Львів завзято обороняла позицій на південному відтинку, а своє бажання самостійности України підписали своєю кров'ю та багатьох жертв.

У своїх споминах, поміщених в історично-мемуарному збірнику „Винники, Звенигород, Унів та довколішні села", описує перебіг боїв „Залізної сотні". В 1925 році вступив до підпільної організації УВО, а переслідуваний поляками, крився в лісах. Згодом утік за границю і еміґрував до Канади, а з Канади переїхав до Америки. В частих листах тужив за Романовом та не забував про потреби читальні „Просвіти", аматорського гуртка, хору й оркестри, в яких брав участь і посилав на їх потреби значні суми. З Канади вислав мені виклик і запотребування на посаду учителя і диригента хору, з якого я думав скористати по закінченні студій. Обставини не дозволили мені на це, але коли я з дружиною опинився на еміґрації в Німеччині, дістали ми від Андрія знову виклик до Америки, з якого скористали й були йому дуже вдячні. Коли опинилися в Ню Йорку, Андрій заопікувався нами щиро. Забезпечив нас мешканням і помагав нам враз із бобрецьким комітетом, матеріяльно, доки ми не знайшли собі праці, за що ми були йому дуже зобов'язані й вдячні. Він допомагав багатьом краянам з Романова й сусідніх сіл, висилаючи їм виклики й запотребування на роботу, а тим допоміг їм дістатися з таборів ДП в Німеччині до Америки.

Бл. п. Андрій Королик був правдивим патріотом. Любив рідне село й рідний край, тужив за ним і щиро бажав повернути до вільної України. Не діждав цього, залишив знедолену жінку, своїх рідних, односельчан і краянів.

Ми та всі, котрим Ти так щиро помагав, і Романів та Україна, котрих так щиро любив та котрим віддав Своє серце, дякують Тобі за це, а пам'ять про Тебе буде вічна.

Галина і Роман Чучкевичі

„Нема на світі..."

(Закінчення зі стор. 2)

Мені ж, мій Боже, на землі
Подай любов, сердечний рай
І більш нічого не давай.

Мені ж, о Господи, подай
Любити правду на землі...

Ось і все чого Шевченко просив Бога для себе...

Щоб настав момент тріюмфу, треба, на думку поета, відродити націю, вицідити чорну, сукровату кров із національного організму й налити в його жили свіжої, святої козацької крови. А це можна доконати чистим серцем, братолюбієм, єдиномислієм та горливою молитвою до Бога. Він закликає: „Любітеся, брати мої, свою Україну любіте, І за неї безталанну Господа моліте!"

Такий історичний момент у переконанні поета мусить наступити. Це станеться, коли —

Дніпро понесе з України
Кров ворожу, оттоді я
І ліси і гори, все покину і полину
До самого Бога молитися...

А до тієї хвилини поет „не знатиме Бога", тобто його душа після смерти не з'єднається зараз із Абсолютним Духом, з Всевишнім, але залишиться зі своїм страдальним народом і ширятиме над ланами широкополими і дніпровими кручами, аж до часу визволення.

Ця готовість залишитися після смерти зі своїм народом у час його найтяжчого лихоліття — це найвища й найшляхетніша жертва, яку людина може скласти на вівтарі любови батьківщини й земляків.

Такою людиною міг бути тільки Тарас Шевченко наш геній і пророк, дух якого визначив нам шлях нашого історичного буття до кінця існування дочасного світу.

БРАК ЧАСТКИ „НЕ" МІНЯЄ СЕНС

У статті С. Женецького п. з. „Афганістан — розвіяні мрії Москви" („Свобода" ч. 38, 31-го березня ц. р.) треба читати: „Біля 1983 року було ясно найвищому командуванню, що стратегія великих наступів себе не виправдала". — Ред.